

**Informacja o realizacji zadań
przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie w 2021 roku.**

Rzeszów, marzec 2022

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie realizuje zadania samorządu województwa z zakresu polityki społecznej zgodnie z niżej wymienionymi ustawami:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r., poz.1249, t.j.),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050, z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1057, z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021r. poz. 573 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020r. poz. 176 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.);

W wyżej wymienionych ustawach zadania samorządu województwa Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie realizował w 2021 roku poprzez następujące Oddziały:

- I. Oddział Polityki Społecznej i Wsparcia Rodziny- Zespół Badań i Analiz
- II. Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy
- III. Oddział Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych
- IV. Oddział - Ośrodek Adopcyjny
- V. Oddział Projektów i Funduszy
- VI. Oddział Organizacyjny i Zamówień Publicznych
- VII. Oddział Księgowości i Kadr

I. Oddział Polityki Społecznej i Wsparcia Rodziny - Zespół Badań i Analiz

Oddział Polityki Społecznej i Wsparcia Rodziny Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. realizował zadania wynikające z art.21 i 21a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.), i 183 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.).

Oddział realizuje:

- 1) Program Wojewódzka Karta Dużej Rodziny 2014-2024,
- 2) „Wojewódzki Program Pomocy Społecznej na lata 2016 - 2023” - środki samorządu,
- 3) „Samorząd dla Rodziny - Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030”,
- 4) Powołanie i obsługę **Regionalnej Komisji do Spraw Stopni Specjalizacji Zawodowej Pracowników Socjalnych** – wpłaty uczestników specjalizacji,
- 5) Badania, analizy, raporty,
- 6) Szkolenie zawodowe kadry pomocy społecznej - środki samorządu,
- 7) Regionalne Placówki Opiekuńczo – Terapeutyczne,
- 8) Projekt „**Lepsze jutro**”,

Program „Wojewódzka Karta Dużej Rodziny” realizowany w Województwie Podkarpackim od 14.01.2014r.- 14.01 2024r. Celem programu jest :

- promowanie dużej rodziny oraz działań na rzecz wzmocnienia jej kondycji,
- poprawa warunków życia dużych rodzin,
- wspieranie funkcji rodzicielskiej poprzez wyrównanie szans rozwoju dzieci wychowywanych w rodzinie,
- zachęcanie do wspólnego spędzania czasu w szczególności korzystając z dóbr kultury i innych na terenie województwa podkarpackiego,
- budowanie przychylnego klimatu lokalnego, sprzyjającego podejmowaniu korzystnych demograficznie decyzji dla rozwoju dużej rodziny.

Na realizację Programu Wojewódzka Karta Dużej Rodziny w 2021 roku przeznaczono środki w wysokości **3 641,00 zł. wydatkowano 3 641 zł.** tj. 100% (w tym materiały biurowe i eksploatacyjne, promocja WKD - polegała na zawieszeniu plakatów w 13 autobusach miejskich przez okres miesiąca.

W 2021 r. wydano 23 karty dla 6 rodzin oraz zaktualizowano 19 kart i wydano 1 duplikat. Od początku WKDR – 2014 wydano 18 322 kart dla 3 487 rodzin, zaktualizowano 2 842 karty. *W ramach Programu WKDR w 2021 r. zawarto 1 Porozumienie z podmiotem prywatnym.* Łącznie zawartych jest 52 porozumień w tym 18 z podmiotami kulturalno – oświatowymi.

Na realizację zadań w roku 2021 w ramach „Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej na lata 2016-2023” dla organizacji pozarządowych w formie dotacji celowych zaplanowano

pierwotnie kwotę 920 000,00 zł, z tego na konkurs przeznaczono kwotę 870 000,00 zł. Konkurs w ramach ww. Programu rozstrzygnięto na kwotę 600 414,00zł. Dla 19 podmiotów. Z powyższego konkursu dwa podmioty zrezygnowały z przyznanej dotacji nie akceptując wysokości przyznanych środków. Dwa podmioty podpisały umowy na niższe kwoty niż otrzymały. W ramach powyższego konkursu rozdysponowano kwotę 568 994,36 zł.

Ponieważ zostały środki finansowe w sierpniu ponownie ogłoszono konkurs w ramach „Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej na lata 2016-2023” na kwotę 300 000,00 zł. Z powyższej puli rozdysponowano kwotę 126 540,84 zł dla 6 podmiotów.

Natomiast w trybie 19a. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. 1057 tj.) udzielono wsparcia 7 pomiotom na kwotę **62 600,00 zł.**

W ciągu roku wprowadzono zmiany w planie budżetowym jednostki w tym również na dotacjach w ramach ww. Programu, gdzie ostatecznie zaplanowano kwotę 770 536,00 zł, wydatkowano 741 604,36 zł a rozliczono w 2021r. w kwocie 728 902,71 zł, tj. 94,60 % planu finansowego. – stanowi **załącznik nr 1.**

Tabela 1. Realizacja zadań z zakresu „Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej na lata 2016-2023” w 2021 r.

Lp.	Rodzaj zadań	Plan na 2021r.	Wykonanie zadań w 2021r.*
1	2	3	4
1	Dotacje dla organizacji pozarządowych udzielone w ramach otwartego konkursu ofert oraz w trybie pozakonkursowym	707 936,00 zł	666 411,26 zł 15 organizacjom (22 dotacje-22 organizacji)
2	W trybie art. 19a	62 600,00 zł	62 491,45 zł (7 dotacji -7 organizacjom)
Ogółem		770 536,00 zł	728 902,71
Różnica			41 633,29

* stan na dzień 31.12.2021r.

W roku 2021 zaplanowane środki w kwocie **400 000,00 zł**, na realizację **Programu Samorząd dla Rodziny- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Sytemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030** zostały wykonane w kwocie **126 513,40 zł**, **6 podmiotom**, tj. 31,63 % planu.– **załącznik 2.**

Tabela 2. Realizacja zadań z zakresu Programu Samorząd dla Rodziny- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Sytemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030 w 2021 r.

Lp.	Rodzaj zadań	Plan na 2021r.	Wykonanie zadań w 2021r.*
1	2	3	4
1	Dotacje dla organizacji pozarządowych udzielone w ramach otwartego konkursu ofert oraz w trybie pozakonkursowym	400 000,00 zł	98 313,40 zł 3 dotacje 3 organizacje
2	W trybie art. 19a	28 200,00 zł	28 200,00 zł (3 dotacje -3 organizacje)
Ogółem		400 000 ,00zł	126 513,40
Różnica			273 486,60

* stan na dzień 31.12.2021r.

Regionalna Komisja Egzaminacyjna do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych została powołana 16 marca 2018 roku przez Centralną Komisję Egzaminacyjną na mocy art. 117 ust 3 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), składa się z 3 członków. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie nie uruchamiał w 2021 r. działań dotyczących

przeprowadzenia egzaminu w ramach działającej Regionalnej Komisji Egzaminacyjnej ds. stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych – nie było chętnych osób.

Organizacja szkoleń w zakresie doskonalenia kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej i podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej (zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej) zaplanowano w wysokości 71 400,00 zł. Szkolenie specjalizacyjne zrealizowano w II półroczu **z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych** dla 25 pracowników kadry pomocy społecznej. Szkolenie trwało 74 godziny tj. 5 zjazdów dwudniowych, 6-jednodniowy - koszt szkolenia specjalizacyjnego wyniósł 58 343,32 zł. W 2021r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie realizował nadal projekt finansowany ze środków funduszy europejskich pt. „Kompetencje PLUS”, celem którego jest szkolenie kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej. W ramach tego projektu zostali przeszkoleni pracownicy kadry pomocy społecznej z województwa podkarpackiego.

W budżecie jednostki zaplanowano środki na diagnozowanie i monitorowanie wybranych problemów społecznych w regionie oraz wydruk raportów (zgodnie z art.21 ust 3a. ustawy o pomocy społecznej) w kwocie **66 300,00 zł.**

Diagnozowania i monitorowania wybranych problemów społecznych w regionie z kwoty 48 000,00 zł wydatkowano **0,00 zł.** Badania realizowano we własnym zakresie, zrezygnowano z wyboru firmy zewnętrznej. W ramach powyższego zadania pracownicy ROPS w Rzeszowie opracowali we własnym zakresie raporty z badań:

- przyczyny ubóstwa wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej - monitoring zjawiska,
- rola wolontariatu w obszarze pomocy i integracji społecznej,
- stan leczenia w województwie podkarpackim,
- problemy i trudności podkarpackich rodzin w kwestii wychowania i opieki nad dziećmi w wieku szkolnym.

W ramach powyższych badań zaplanowano wypłatę pracownikom dodatków do wynagrodzeń z tytułu dodatkowych zadań - 4 179,00 zł - (§ 4010- 3 500,-zł, § 4110- 593,-zł, § 4120- 86,-zł) wydatkowano kwotę **3 911,39 zł.** (§ 4010- 3 283,33 zł, § 4110- 558,18 zł, § 4120- 69,88zł)

- § 4300 - wydruk raportów z badań, z kwoty 13 421,00 zł. wydatkowano **10 722,60 zł.**
na: wydruk raportów w zakresie:
 - a) Spożywanie alkoholu i używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną w województwie podkarpackim (dodruk egzemplarzy).
 - b) Przyczyny ubóstwa wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej - monitoring zjawiska.
- § 4300 przesyłka pocztowa 700,00 zł,- wydatkowano kwotę **623,70 zł.**

Ponadto pracownicy przeprowadzili Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2020 rok

Do zadań samorządu województwa wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.) art. 183 należy **prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej.**

W regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej są umieszczane dzieci wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Uchwałą Nr 340/7348/17 z dnia 19 września 2017 roku Zarząd Województwa Podkarpackiego ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w dziedzinie polityki społecznej – zapewnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej – wsparcie prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej w latach 2018 - 2022. Uchwałą Nr 359/7629/17 Zarząd Województwa Podkarpackiego z dnia 30 października 2017r.

w sprawie zlecenia prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej w latach 2018 - 2022 wybrał dwa podmioty do realizacji powyższego zadania tj.:

- 1) Fundację Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci w Rzeszowie na prowadzenie Regionalnej Placówki Opiekuńczo Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie,
- 2) Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP NP Prowincja Przemyska na prowadzenie Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Terapeutycznej im. Ks. M. Lisińskiego w Jarosławiu.

28.12.2017r. zostały zawarte umowy z ww. podmiotami - umowy zostały zawarte na 5 lat. Z dniem 1 lipca 2021 r. na mocy decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 16.06.2021r. oraz Uchwały Nr 268/5333/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 13.04.2021r. w Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej im. Ks. M. Lisińskiego w Jarosławiu zwiększono regulaminową liczbę miejsc z 20 do 25.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce, zgodnie z art.196 ustawy z dnia 5 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.) ogłoszony zgodnie z Zarządzeniem Marszałka Województwa Podkarpackiego Nr 11/2020 z dnia 13 marca 2020r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 19 marca 2020r. poz. 1511 . od 01.01.- 31.03.2021 r. wynosił dla:

- Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie prowadzonej przez Fundację Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci w Rzeszowie w wysokości **6 536,33 zł**;
- Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej im. Ks. Mieczysława Lisińskiego w Jarosławiu prowadzonej przez Zgromadzenie Sióstr NMP NP Prowincja Przemyska w wysokości **5 938,23 zł**.

Natomiast od 01.04.2021 r. średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce, zgodnie z art.196 ustawy z dnia 5 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.) ogłoszony zgodnie z Zarządzeniem Marszałka Województwa Podkarpackiego Nr 14 /2021 z dnia 12 marca 2021 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 17 marca 2021 r. poz. 1043 wynosił dla:

- Regionalnej Placówki Opiekuńczo - Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie prowadzonej przez Fundację Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci w Rzeszowie w wysokości **7 127,49 zł**;
- Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej im. Ks. Mieczysława Lisińskiego w Jarosławiu prowadzonej przez Zgromadzenie Sióstr NMP NP Prowincja Przemyska w wysokości **6 366,37 zł**.

Na początku 2021 r. w Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie przebywało 20 dzieci, pod koniec IV kwartału Placówkę opuściło 1 dziecko, które na mocy postanowienia sądu zostało przeniesione do domu pomocy społecznej. Dziecko w Placówce przebywało 3 lata, 10 miesięcy i 9 dni. W tym samym kwartale do Placówki zostało przyjęte dziecko z powiatu radzyńskiego. Łącznie w Placówce przebywało 21 wychowanków- stan na dzień 31.12.2020 r. to 20 dzieci na 20 miejsc.

W Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej im. Ks. M. Lisińskiego w Jarosławiu na początku 2021r. znajdowało się 20 dzieci. W I kwartale 2021 r. Placówkę opuściło 1 dziecko, na mocy postanowienia sądowego dziecko zostało skierowane do domu pomocy społecznej, w Placówce przebywało 2 lata, 7 miesięcy i 22 dni. W II kwartale 2021 r. do Placówki przyjęto 1 dziecko z Miasta Lublin, w III kwartale zostało przyjętych 3 dzieci - 2 dzieci z Miasta Lublin i 1 dziecko z Miasta Tychy, natomiast w IV kwartale przyjęto 1 dziecko z Miasta Lublin.

Łącznie w 2021 roku w Placówce przebywało 25 wychowanków. Stan na 31.12.2021 r. 24 dzieci na 25 miejsc.

W Regionalnych Placówkach Opiekuńczo – Terapeutycznych działających na terenie naszego województwa przebywało w 2021 r. łącznie 46 dzieci, z czego 11 dzieci z powiatów naszego województwa, a 35 z powiatów znajdujących się poza granicami regionu.

Kwota wydatków poniesionych w roku 2021 oraz źródła finansowania – 3 265 211,06 zł

3 265 211,06 zł wydatki bieżące

3 265 211,06 zł dotacja celowa z powiatów

Kwota wydatków poniesionych oraz zakres rzeczowy od początku realizacji zadania do końca roku 2021 – 10 289 716,86 zł (wydatki bieżące)

PLANY REGIONALNYCH PLACÓWEK OPIEKUŃCZO – TERAPEUTYCZNYCH NA 2022R.

W 2022 r. realizacja zadania przebiegać będzie zgodnie z zawartą umową w dniu 28.12.2017 r. w Regionalnej Placówce Opiekuńczo –Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie wychowankowie uczestniczą w terapiach planuje zwiększyć się regulaminową liczbą miejsc z 20 do 25, jak również zwiększenie zatrudnienia kadry pedagogicznej – 4 wychowawców oraz 2 opiekunów dziecięcych, pracownika gospodarczego z uprawnieniami kierowcy. Ponadto w Placówce prowadzone są terapie: psychologiczno – pedagogiczna, fizjoterapeutyczna i logopedyczna.

Regionalna Placówka Opiekuńczo- Terapeutyczna im. Ks. M. Lisińskiego w Jarosławiu obecnie prowadzi zajęcia dla wszystkich wychowanków z terapii pedagogicznej, psychologicznej, w zależności od potrzeb dziecka z terapii specjalistycznej dla dzieci z autyzmem, fizjoterapii, terapii zajęciowej, logopedycznej. Działania te będą podtrzymywane w roku 2022. Zwiększenie godzin zajęć specjalistycznych będzie dokonywane w zależności od indywidualnych potrzeb dzieci. Ponadto jest planowane zatrudnienie jednego wychowawcy.

Projekt „Lepsze jutro” - 31 stycznia 2021 roku zakończono realizację projektu „Lepsze jutro” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa II – Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.8 – Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym – w ramach powyższego projektu przyznano granty finansowe 49 domom pomocy społecznej z terenu województwa podkarpackiego na łagodzenie skutków choroby COVID-19 oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV2.

II. Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy

Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. realizował zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r., poz.1249, t.j.),
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020r. poz. 176, z późn. zm.).

Zakres tych zadań określają następujące programy wojewódzkie:

- 1) Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 (kontynuacja WPPiRPA na lata 2014 – 2020),
- 2) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 (kontynuacja WPPN na lata 2017 – 2020),

- 3) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021(kontynuacja WPPPwR na lata 2014 – 2020), oraz
 4) art. 4 oraz art. 5 Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,

W 2021 roku na realizację w/w zadań Samorząd Województwa dysponował środkami w wysokości 609 920,00 zł pozyskanymi z:

- opłat za wydanie przez Marszałka Województwa zezwoleń na obrót hurtowy napojami o zawartości alkoholu do 18 % oraz opłat za wydawanie innych decyzji, wynikających z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w wysokości 549 200,00 zł,
- budżetu państwa w wysokości 60 720,00 zł na dofinansowanie organizowania szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Plan zadań i ich realizację w roku 2021 z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie pokazuje: tabela 3, tabela 4 i tabela 5.

Tabela 3. Realizacja zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 r.

Lp.	Rodzaj zadań	Plan na 2021 r.	Wykonanie zadań w 2021 r.*
1	2	3	4
1	Dotacje dla organizacji udzielone w ramach otwartego konkursu ofert oraz w trybie pozakonkursowym	229 200,00 zł	228 454,21 zł 15 organizacji (14 dotacji)
2	Współpraca z jednostkami administracji publicznej - działania w zakresie profilaktyki uzależnień.	30 000,00 zł	29 803,85 zł 2 partnerów
3	Dotacje na pierwsze wyposażenie Centrum Integracji Społecznej	40 000,00 zł	40 000,00 1 CIS
Ogółem		299 200,00 zł	298 258,06 zł
Różnica			941,94

* stan na dzień 31.12.2021r.

Zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych pod względem finansowym zostały w 2021 r. wykonane w wysokości 99,69 %, w stosunku do planu.

Szczegółowa informacja dot. realizacji w 2021 r. Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 - stanowi **załącznik nr 3**.

Powody niewykorzystania zaplanowanych środków w 100 %:

Zadanie realizowane zgodnie z założeniami „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”. Niewykonanie wydatków wynika ze zwrotu niewykorzystanych dotacji przez dotowany podmiot (Akademię Rozwoju Społecznego – Błażowa zwrot w kwocie 745,79 zł) oraz oszczędności poczynione przy realizacji porozumień z jednostkami administracji publicznej (kwota oszczędności: 196,15 zł).

Tabela 4. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w 2021 r.

Lp.	Rodzaj zadań	Plan na 2021 r.	Wykonanie zadań w 2021r.*
1	2	3	4
1	Dotacje dla organizacji pozarządowych w ramach otwartego konkursu ofert	150 000,00 zł	111 280,00 zł
			6 organizacji (6 dotacji)
	Ogółem	150 000,00 zł	111 280,00 zł
	Różnica		38 720,00 zł

* stan na dzień 31.12.2021r.

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii pod względem finansowym zostały w 2021 r. wykonane w wysokości 74,19 % w stosunku do planu.

Raport z wykonania w 2021 r. Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021(kontynuacja WPPN na lata 2017 – 2020) - stanowi **załącznik nr 4**.

Powody niewykorzystania zaplanowanych środków w 100 %:

1. W ramach otwartego konkursu ofert na realizację w roku 2021 zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie przeciwdziałania narkomanii wynikających z „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 (kontynuacja WPPN na lata 2017 – 2020)” dofinansowano jedynie 6 zadań publicznych - kwota oszczędności – 38 720,00 zł.
2. Brak ofert złożonych w trybie art. 19 a Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057, z późn. zm.) – tryb pozakonkursowy, na których dofinansowanie zabezpieczono środki w budżecie.

Tabela 5. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2021 r.

Lp.	Rodzaj zadań	Plan na 2021r.	Wykonanie zadań w 2021r.*
1	2	3	4
1	Dotacje dla organizacji pozarządowych udzielone w ramach otwartego konkursu ofert oraz w trybie pozakonkursowym	160 720,00 zł	151 537,50 zł
			6 organizacji (9 dotacji)
	Ogółem	160 720,00 zł	151 537,50 zł
	Różnica		9 182,50 zł

* stan na dzień 31.12.2021r.

Na realizację Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (kontynuacja WPPPwR na lata 2014 – 2020) zaplanowano do wykorzystania środki w wysokości **160 720,00 zł**, w tym:

- 100 000,00 zł ze środków Województwa Podkarpackiego,
- 60 720,00 zł środki pochodzące z budżetu Państwa - dotacja celowa z przeznaczeniem na dofinansowanie organizowania szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie pod względem finansowym zostały w 2021 r. wykonane w wysokości 94,29 % w stosunku do planu.

Szczegółowa informacja dot. realizacji w 2021 r. Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy na rok 2021 - stanowi **załącznik nr 5**.

Powody niewykorzystania zaplanowanych środków w 100 %:

1. W ramach otwartego konkursu ofert na realizację w roku 2021 zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok

- 2021 (kontynuacja WPPPwR na lata 2014 – 2020)” dofinansowano jedynie 5 zadań publicznych - kwota oszczędności – 8 832,50 zł.
2. Zwroty niewykorzystanej kwoty dotacji przez dofinansowany podmiot (kwota oszczędności: 350,00 zł – Stowarzyszenie „RÓWNOWAGA”, zadanie pn. „Pomoc i wsparcie – organizacja szkolenia”).
 3. Brak ofert złożonych w trybie art. 19 a Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057, z późn. zm.) – tryb pozakonkursowy, na których dofinansowanie zabezpieczono środki w budżecie.

III. Oddział Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych

Oddział Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. **realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych** (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.).

Ustawowe zadania to:

- 1) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej,
- 2) dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo budowlane, dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów,
- 3) zlecenie fundacjom oraz organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Ponadto Oddział realizuje:

- Wojewódzki Program na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2030,
- opiniowanie wniosków ośrodków występujących o wydanie wpisu do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2021 roku na wspomniane wyżej pierwsze trzy zadania Samorząd Województwa dysponował środkami PFRON w wysokości **24 782 428,00 zł**.

Na dofinansowanie kosztów działania **13 zakładów aktywności zawodowej** przekazano środki PFRON w wysokości 25 000,00 zł na każdą zatrudnioną osobę niepełnosprawną na rok, tj. łącznie **18 637 500,00 zł**. Dodatkowo nowelizacja *Ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.), dała możliwość zwiększenia dofinansowania kosztów rocznego pobytu osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w ZAZ ponad 25 000,00 zł z zaoszczędzonych środków PFRON na innych zadaniach. Samorząd Województwa Podkarpackiego posiadał oszczędności w łącznej wysokości **1 964 228,00 zł**. Środki te zostały przekazane zakładom w związku z trudną sytuacją spowodowaną pandemią COVID-19. Dodatkowo za zgodą Zarządu Województwa zakłady otrzymały w trakcie roku **56 250,00 zł** na wzrost zatrudnienia. Zakłady aktywności zawodowej w 2021 r. otrzymały łącznie kwotę **20 657 978,00 zł** środków PFRON. Środki te zostały wykorzystane w 100%.

Z budżetu Województwa przeznaczono środki w wysokości **2 005 562,00 zł** na dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej. Zakłady wykorzystywały środki z budżetu Województwa w 100%.

Na koniec 2021 r. na terenie województwa podkarpackiego funkcjonowało **13 zakładów aktywności zawodowej**, zatrudniających ogółem **1 151 osób**, w tym **851 osób niepełnosprawnych** (z tego **778** osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON w dyspozycji Województwa).

Zakłady prowadzą rehabilitację zawodową i społeczną zatrudnionych osób niepełnosprawnych, poprzez prowadzenie działalności gospodarczej i obsługowo-rehabilitacyjnej. Zakłady te posiadają w swej ofercie szeroki zakres wyrobów i usług, m.in.: gastronomię, hotelarstwo, pralnie, podpałki ekologiczne K-Lumet, poligrafię, rękodzieło artystyczne, stolarstwo, prace porządkowe.

Tabela 6.

Lp.	Organizator	ZAZ	Środki wydatkowane w 2021 r.			
			zatrudnienie osób niepełnosprawnych na koniec roku	środki PFRON	dotatkowe środki PFRON	środki budżetu Województwa
1	PSONI Koło Rymanów	ZAZ Rymanów Zdrój	75	1 875 000,00	165 804,00	208 334,00
2	Stowarzyszenie „Dobry Dom”	ZAZ Nowa Sarzyna	96	2 200 000,00	239 708,00	227 778,00
3	PSONI Koło Jarosław	ZAZ Jarosław	135	2 712 500,00	261 164,00	294 445,00
4	Gmina Tuszów Narodowy	ZAZ Malinie	45	1 000 000,00	102 004,00	111 112,00
5	Fundacja „Contigo”	ZAZ Wola Dalsza	32	800 000,00	111 400,00	88 889,00
6	Towarzystwo Przeciwdziałania Uzależnieniom „Trzeźwa Gmina”	ZAZ Wola Rafałowska	62	1 387 500,00	234 972,00	147 223,00
7	Stowarzyszenie „Radość”	ZAZ Wola Żyrakowska	98	1 750 000,00	132 966,00	180 556,00
8	PSONI Koło Jarosław	ZAZ Stare Oleszyce	55	1 325 000,00	123 882,00	147 223,00
9	PSONI Koło Krosno	ZAZ Nr 1 Krosno	41	962 500,00	74 750,00	102 778,00
10	PSONI Koło Krosno	ZAZ Nr 2 Krosno	55	1 325 000,00	92 094,00	141 667,00
11	Polski Związek Organizatorów Zakładów Aktywności Zawodowej i Warsztatów Terapii Zajęciowej	ZAZ Rzeszów	80	1 537 500,00	87 349,00	163 889,00
12	Fundacja IN CORPORE	ZAZ „Aktywni Mimo Wszystko” Rzeszów	35	850 000,00	108 722,00	94 445,00
13	Caritas Diecezji Rzeszowskiej	ZAZ „Centrum Natura” Budy Głogowskie	42	912 500,00	285 663,00	97 223,00
Razem			851	18 637 500,00	2 020 478,00	2 005 562,00

Stan na dzień 31.12.2021 r.

W związku z dynamicznym rozwojem już istniejących zakładów aktywności zawodowej w województwie podkarpackim, tj. m.in. poprzez rozszerzenie działalności ZAZ w ramach projektów realizowanych z RPO WP 2014-2020 - następuje coroczny wzrost dofinansowania działania zakładów ze środków PFRON i budżetu Województwa, wynikający z przejścia finansowania zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami po zakończeniu ww. projektów. Wg stanu na koniec 2021 r. podkarpackie ZAZ zatrudniały na podstawie umowy z WUP (projekty z RPO WP 2014-2020) - 61 osób niepełnosprawnych.

W 2018 roku Zarząd Województwa Podkarpackiego wyraził zgodę na dofinansowanie wzrostu zatrudnienia o 76 osób niepełnosprawnych dotychczas finansowanych z RPO WP 2014-2020 w funkcjonujących zakładach. W 2019 roku nastąpił ponowny wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanego ze środków PFRON oraz budżetu Województwa

o kolejne 59 osób niepełnosprawnych, w 2020 r. o 101 osób niepełnosprawnych (w tym 96 osób z projektów UE i 5 osób spoza projektów UE), a **w 2021 r. o 66 osób niepełnosprawnych** (w tym 10 osób z projektów UE i 56 osób spoza projektów UE).

Dofinansowano również roboty budowlane dotyczące **8** obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w wysokości **2 151 439,59 zł**. Kwota przeznaczona na ten cel to **2 154 336,00 zł**.

Na realizację trzeciego zadania ustawowego ze środków PFRON, tj. **zlecenie fundacjom oraz organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych** zaplanowano kwotę w wysokości **1 438 864,00 zł**. W wyniku rozstrzygniętego konkursu ofert przekazano dotacje o łącznej wysokości 1 408 864,00zł. Ze środków PFRON udzielono również trzem podmiotom dotacji w trybie pozakonkursowym w łącznej wysokości 30 000,00 zł. Z różnych przyczyn, głównie w związku z COVID - 19 niektóre zadania nie mogły być w pełni zrealizowane, dlatego 13 podmiotów zwróciło część dotacji na łączną kwotę: 20 551,53 zł. W związku z tym kwota środków PFRON wydatkowana na ww. zadania to **1 418 312,47 zł**.

Poniższa tabela przedstawia wysokość dotacji ze środków PFRON, w związku ze **zlecaniem w 2021 r. fundacjom oraz organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych**

Tabela 7.

Lp.	Nazwa i adres Zleceniobiorcy	Tytuł zadania publicznego	Wydatkowana kwota dotacji (zł) pomniejszona o zwroty na dzień 31.12.2021 r.
1.	Fundacja Szansa dla Niewidomych ul. Chlubna 88 03-051 Warszawa	Podkarpackie zamki otwarte dla turysty z dysfunkcją wzroku	39 160,00
2.	OMNES Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością ul. Wilsona 6A 37-500 Jarosław	Podkarpacki mityng sportowy osób z niepełnosprawnością intelektualną	23 100,00
3.	Fundacja na Rzecz Dzieci, Młodzieży i Osób Niepełnosprawnych "PARASOL" ul. T.A. Lenartowicza 9 35-051 Rzeszów	Wsparcie terapeutyczne dla dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych na Podkarpaciu	49 760,00
4.	Stowarzyszenie na rzecz Wspomagania Rozwoju Dziecka i Jego Rodziny "S.O.S." ul. Dolańskich 142 39-410 Grębów	Jakie diagnozowanie - takie efekty terapii!	45 534,42
5.	Szansa 21 Fundacja na rzecz osób z zespołem Downa ul. Kwiatkowskiego 139B/3 35-311 Rzeszów	Aktywność osób niepełnosprawnych jako wsparcie różnych dziedzin życia społecznego	33 850,00

6.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jarosławiu ul. Wilsona 6A 37-500 Jarosław	Aktywni Razem	44 720,89
7.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Gminy Kamień w Kamieniu 36-053 Kamień 287	Aktywność - sposób na umocnienie swojej pozycji w społeczeństwie	50 000,00
8.	Fundacja Wsparcia Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym "ASYK" ul. Płk. Kazimierza Iranka-Osmeckiego 27/11 35-506 Rzeszów i Podkarpackie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci z Porażeniem Mózgowym "Daj Szansę" ul. Rejtana 22/2 35-309 Rzeszów	Wieloprofilowe wspieranie osób niepełnosprawnych drogą do usprawnienia i samodzielności 2021	35 630,00
9.	Fundacja im. Stefanii Woytowicz ul. Skłodowskiej 8 38-200 Jasło	Półkolonia dla dzieci z niepełnosprawnościami rozwojowymi połączona z terapią	36 950,00
10.	Caritas Diecezji Sandomierskiej ul. Opatowska 10 27-600 Sandomierz	PRACA - MOTYWACJA – AKTYWIZACJA	43 000,00
11.	Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół Specjalnych w Tarnobrzegu ul. M. Dąbrowskiej 10a 39-400 Tarnobrzeg	Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością poprzez opracowanie i wdrożenie Indywidualnego Planu Rehabilitacji	38 996,00
12.	Stowarzyszenie KRIS Kreatywność, Rozwój, Innowacyjne Społeczeństwo ul. Naruszewicza 7/2 35-055 Rzeszów	Duży, mały i najmniejszy na wakacjach radośniejszy	48 793,81
13.	Fundacja PRO ALIA ul. Hanasiewicza 19 35-103 Rzeszów	W drodze do samodzielności - wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	49 560,00
14.	Podkarpackie Centrum Hipoterapii ul. Armii Krajowej 30 36-030 Błażowa	Zwierzęta - Dzieciom. Edycja 2	45 170,00
15.	Fundacja Amico ul. Gen. J. Jasińskiego 15A 37-700 Przemyśl	Dostępność kultury i turystyki osób niepełnosprawnych	42 480,00

16.	Stowarzyszenie "Dobry Dom" 37-311 Wola Zarczycka 129A	Poradnictwo psychologiczne i społeczno-prawne wzbogacone pełną informacją o uprawnieniach, usługach i pomocy technicznej dla ON	49 999,98
17.	Stowarzyszenie "POMOC" ul. PCK 2/10 35-060 Rzeszów	Jesteśmy POMOC-ni i kompetentni	47 800,00
18.	Spółdzielnia Socjalna POLIFONIA PROJECT ul. Piłsudskiego 31 35-074 Rzeszów	POJAĆ GŁĘBIĘ PODKARPACKIE	20 000,00
19.	Stowarzyszenie Wsparcia i Aktywizacji Rodzin "SZTAMA" ul. Podleśna 15 pok. 415 37-450 Stalowa Wola	Wyjazd turystyczno-rekreacyjny w Bieszczady dla rodzin niepełnosprawnych BIESZCZADY Z PRZYGODĄ	24 439,00
20.	Fundacja Podaruj Miłość Plac Rynek 2 36-040 Boguchwała	"Edukator o NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI" i Bajka Edukacyjna "Razem z Alpakami oswoj się z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI" - jako forma wydawnictwa informacyjno-edukacyjnego o niepełnosprawności dla mieszkańców woj. Podkarpackiego	34 800,00
21.	Stowarzyszenie Etyka & Energia Myczkowce 10A 38-623 Uherce Mineralne	Aktywni na nowo	25 606,00
22.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Krośnie ul. Powstańców Śląskich 16 38-400 Krosno	Czas na samodzielność	31 977,53
23.	Przemyski Klub Sportu i Rekreacji Niewidomych i Słabowidzących „Podkarpacie” ul. Mickiewicza 24 37-700 Przemyśl i Przemyskie Stowarzyszenie Przyjaciół Dobrego Wojaka Szwejka ul. Sanocka 19 37-700 Przemyśl	Wojewódzka Spartakiada Osób Niepełnosprawnych	50 000,00
24.	Centrum Animacji Społecznej 36-105 Cmolasy 273	Szkolenie i wizyty studyjne dla Instruktorów Nauki Zawodu Zakładów Aktywności Zawodowej	26 400,00

25.	Polski Związek Niewidomych Okręg Podkarpacki ul. Plac Dworcowy 2 35-201 Rzeszów	Warsztaty Widzieć Muzyką i Sztuką	29 500,00
26.	Podkarpackie Stowarzyszenie Turystyczno-Sportowe NSZZ "Solidarność" w Rzeszowie ul. Matuszczaka 14 35-083 Rzeszów	XV Spotkanie Integracyjne Osób Niepełnosprawnych "Solidarni Sercem"	15 900,00
27.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci z Nadpobudliwością Psychoruchową ul. Dąbrowskiego 1/5A 35-033 Rzeszów	Zajęcia terapeutyczne - wsparciem dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi	44 481,47
28.	Fundacja Rudek dla Życia ul. Hetmańska 40A 35-045 Rzeszów	Rehabilitacja osób w Rzeszowskim Ośrodku Opieki Diennej	42 142,00
29.	Polski Związek Organizatorów Zakładów Aktywności Zawodowej i Warsztatów Terapii Zajęciowej ul. Rejtana 10 35-310 Rzeszów	Efektywna praca zdalna z osobami z niepełnosprawnością	10 981,49
30.	Stowarzyszenie "Radość" w Dębicy ul. Św. Jadwigi 1 39-200 Dębica	Festiwal Piosenki im. Zbigniewa Warchoła - V Edycja	27 050,00
31.	Uczniowski Klub Sportowy "Olimpijczyk 143" przy Szkole Podstawowej nr 14 z Oddziałami Sportowymi i Integracyjnymi im. Polskich Olimpijczyków w Krośnie ul. Wojska Polskiego 45 38-400 Krosno	Krośnieńska Olimpiada Sportowo-Integracyjna	42 820,00
32.	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Razem” ul. Słowackiego 26/2 37-600 Lubaczów	Wyjazd integracyjny i Obchody Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych 2021	46 462,50
33.	Stowarzyszenie ESTEKA ul. 11 Listopada 8a 39-400 Tarnobrzeg	HIPOTERAPIA TO ZDROWIE - edycja 2021	42 495,00
34.	Fundacja DONUM CORDE Budy Głogowskie 835B 36-060 Głogów Małopolski	Sprawni niepełnosprawni	45 550,00
35.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy Pl. Dominikański 3 37-700 Przemyśl	"Aktywni bez barier" - integracyjna wycieczka turystyczno-rekreacyjna dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, jako forma rehabilitacji i regeneracji po pandemii i długotrwałej izolacji.	35 120,00

36.	Fundacja Radosna Zagroda 39-124 Iwierzycze 202	Letnie warsztaty zoo terapeutyczne	25 370,00
37.	Polskie Towarzystwo Wspierania Warsztatów Terapii Zajęciowej "MOST" ul. Załęska 7A 35-322 Rzeszów	Podnoszenie kwalifikacji kadry Warsztatów Terapii Zajęciowej z Województwa Podkarpackiego	40 433,00
38.	Fundacja ADRA POLSKA ul. Oleśnicka 4 50-320 Wrocław	GrupaWsparcia.pl - nigdy nie jesteś sam dla Województwa podkarpackiego	29 360,00
39.	Podkarpackie Stowarzyszenie Głuchych ul. Jana III Sobieskiego 3 35-002 Rzeszów	Holistyczna aktywizacja osób niesłyszących z Podkarpacia	18 365,00
40.	Polskie Towarzystwo Wspierania Warsztatów Terapii Zajęciowej "MOST"		10 000,00
41.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Rymanowie		9 924,38
42.	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci z Nadpobudliwością Psychoruchową		10 000,00
			1 418 312,47

Stan na dzień 31.12.2021 r.

Wykorzystanie środków PFRON na zadania ustawowe, przekazane Województwu na podstawie algorytmu wynosi 97,76%. Niewykorzystanie środków w 100% wynika przede wszystkim z naliczenia przez PFRON wyższej kwoty niż wynikało z podpisanych przez Województwo umów z zakładami aktywności zawodowej, która mogła być wykorzystana jedynie na wzrost zatrudnienia w ZAZ (kwota 531 250,00 zł). Pozostałe przyczyny to oszczędności przetargowe w trakcie realizacji robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych (kwota 2 896,41 zł) oraz zwroty niewykorzystanych środków w ramach realizacji zadań zleczanych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (kwota 20 551,53 zł).

Ponadto Samorząd Województwa Podkarpackiego na realizację tożsamyh zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, wynikających z Wojewódzkiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2030 zaplanował z budżetu Województwa kwotę 650 000,00 zł (w trakcie roku zmniejszono kwotę z zaplanowanej 900 000,00 zł do kwoty 650 000,00 zł).

Uchwałą Nr 288/5679/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 15 czerwca 2021r. ogłoszono konkurs ofert na realizację w 2021 roku ww. programu wojewódzkiego pod nazwą „Wojewódzki Program Na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021 – 2030”, na łączną kwotę **650 000,00 zł**, w tym z **§ 2360** na kwotę **350 000, 00 zł** oraz z **§ 6190** na kwotę **300 000,00 zł**.

Stopień realizacji w/w zadań w roku 2021 zestawiono w **tabeli 8** oraz opisano w **załączniku nr 6**.

Tabela 8. Realizacja zadań w 2021 r. w Oddziale Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych

Lp.	Rodzaj zadań	Plan na 2021 r.		Wykonanie zadań w 2021 r.	
		Środki PFRON	Środki z budżetu Województwa	Środki PFRON	Środki z budżetu Województwa
1	2	3	4	5	6
1	dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej	21 189 228,00 zł Dla 13 ZAZ Zatrudnienie ogółem: 1151 osób, w tym: 851 ON i 300 personelu, z tego: finansowane ze środków PFRON - 778 ON i 274 personelu	2 005 562,00 zł 13 ZAZ	20 657 978,00 zł Dla 13 ZAZ Zatrudnienie ogółem: 1151 osób, w tym: 851 ON i 300 personelu, z tego: finansowane ze środków PFRON - 778 ON i 274 personelu	2 005 562,00 zł 13 ZAZ
2	dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych	2 154 336,00 zł 8 obiektów	-	2 151 439,59 zł 8 obiektów	-
3	zlecenie fundacjom oraz organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych	1 438 864,00 zł*	-	1 418 312,47 zł 39 zleceniobiorców	-
4	Wojewódzki Program na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2030.	-	650 000,00 zł**	-	644 965,86 14 zleceniobiorców
5	Opiniowanie wniosków ośrodków występujących o wydanie wpisu do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.	9 wniosków		Wydano 9 opinii o ośrodkach informujących o dopełnieniu warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Wydanie opinii każdorazowo poprzedzono dokonaniem wizji ośrodka.	
Ogółem		24 782 428,00 zł	2 655 562,00 zł	24 227 730,06 zł	2 650 527,86 zł

Stan na dzień 31.12.2021r.

*plan po zmniejszeniach w trakcie roku z kwoty 1 500 000,00 zł do kwoty 1 438 864,00 zł.

**plan po zmniejszeniach w trakcie roku z kwoty 900 000,00 zł do kwoty 650 000,00 zł.

IV. Oddział Ośrodek Adopcyjny.

Oddział Ośrodek Adopcyjny Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. realizował powierzone zadania w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na podstawie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej został opracowany i przyjęty Uchwałą Nr 257/5135/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 09 marca 2021r. plan pracy Oddziału - Ośrodek Adopcyjny na 2021 rok. Najważniejsze zadania ośrodka to:

1. Prowadzenie procedur przysposobienia.
2. Przygotowanie osób zgłaszających gotowość do przysposobienia dziecka, w tym szkolenie dla Kandydatów na rodziców adopcyjnych.
3. Kwalifikacja dziecka do przysposobienia.
4. Wspomaganie kobiet w ciąży, które zgłaszają zamiar pozostawienia dziecka do adopcji.
5. Wspieranie osób, które przysposobiły dziecko.
6. Współpraca z sądami, placówkami opiekuńczo- wychowawczymi, placówkami służby zdrowia oraz organizacjami właściwymi w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
7. Sprawozdawczość i dokumentacja ośrodka adopcyjnego.
8. Działalność edukacyjna i informacyjna, promocja idei adopcji.
9. Przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych.

Struktura zatrudnienia w Oddziale Ośrodek Adopcyjny na dzień 31.12.2021r.: (17 etatów)

- Kierownik
- Psycholog – 8 osób, w tym 5 osób w ciągu roku kontynuowało urlop macierzyński lub przebywało na dłuższych zwolnieniach lekarskich, 1 osoba zrezygnowała z pracy, w ramach konkursu przyjęto jedną osobę spełniającą wymogi ustawowe oraz obsadzono 2 zastępstwa (wrzesień i grudzień), z czego jedna osoba zrezygnowała po 1,5 miesiąca, 1 osoba ograniczyła etat do wymiaru 4/5.
- Pedagog – 8 osób, w tym 1 osoba kontynuowała urlop macierzyński, jedna osoba w trakcie roku przebywała na zwolnieniu i przeszła na urlop macierzyński, jedna osoba zrezygnowała z pracy, obsadzono jedno zastępstwo w grudniu.

Sposób realizacji ustawowych zadań

Oddział Ośrodek Adopcyjny realizuje swoje zadania w oparciu o Regulamin Komisji, która opiniuje w sprawach:

- kwalifikacji dzieci zgłaszanych do przysposobienia
- kwalifikacji Kandydatów na rodziców adopcyjnych
- doboru rodziny do potrzeb dziecka
- wstępnej oceny osób, o których mowa w art.170 ust.1 pkt. 1,2,3, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przedmiotem prac Komisji jest też bieżąca wymiana informacji na temat toczących się spraw.

W 2021 roku odbyło się 49 posiedzeń komisji ośrodka w sprawie rodzin (omówiono 154 sprawy związane z postępowaniem kwalifikacyjnym kandydatów będących w trakcie realizacji procedury adopcyjnej) oraz 62 posiedzenia komisji w sprawie dzieci (omówiono 387 spraw dzieci zgłoszonych do adopcji lub będących w trakcie aktualizacji swojej sytuacji).

W zakresie prowadzenia procedur przysposobienia oraz kwalifikacji dzieci do przysposobienia ośrodek podejmuje działania bieżące według napływających zgłoszeń uzasadniających kwalifikację. (Zadanie 1 i 3). Praca specjalistów, psychologów i pedagogów, opiera się na stałej współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (placówki opiekuńczo – wychowawcze, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Miejskie Ośrodki Pomocy

Rodzinie, sądy rodzinne) w celu gromadzenia informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, które mogą być objęte prowadzeniem procedury.

W 2021 roku do ośrodka zostało zgłoszonych 144 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, wobec których podejmowano działania związane z realizacją procedury adopcyjnej.

Proces kwalifikacji dziecka do adopcji polega na każdorazowym przebadaniu dziecka psychologicznie i pedagogicznie pod kątem zdolności do nawiązania więzi w nowej rodzinie oraz rozwoju psychofizycznego dziecka w celu określenia specyficznych potrzeb tego dziecka.

W przypadku powzięcia informacji o dziecku z uregulowaną sytuacją prawną, Ośrodek niezwłocznie występuje do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej lub dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego o przekazanie w terminie 7 dni, opinii oraz dokumentacji o której mowa w art. 139a i 38a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kolejny etap kwalifikacji obejmuje diagnozę psychologiczno – pedagogiczną dziecka wykonaną przez psychologa i pedagoga ośrodka adopcyjnego, która zwykle przeprowadzana jest w miejscu zamieszkania dziecka. Diagnoza obejmuje określenie poziomu rozwoju psychofizycznego dziecka, określenie specyfiki potrzeb dziecka, ocenę stopnia możliwości nawiązania więzi emocjonalnej dokonywane na podstawie analizy aktualnie istniejących więzi, zbadanie stosunku dziecka do przysposobienia, jeśli pozwala na to jego wiek i stopień dojrzałości oraz analizę całościowej sytuacji dziecka w celu zbadania, czy przysposobienie leży w jego najlepszym interesie.

Na podstawie uzyskanych informacji sporządzona zostaje tzw. „karta dziecka”, która zawiera informacje zebrane o dziecku.

Na posiedzeniu Komisji Ośrodka, dokonana zostaje kwalifikacja dziecka do przysposobienia w oparciu o zgromadzony materiał. Sporządzona zostaje opinia kwalifikacyjna dziecka i biorąc pod uwagę specyfikę jego potrzeb, zostaje dokonany dobór Kandydatów zakwalifikowanych w Ośrodku jako rodzina adopcyjna.

W 2021 roku Komisja zakwalifikowała do adopcji 46 dzieci. Pozostałe dzieci nie uzyskały kwalifikacji do adopcji m.in. z powodu więzi z rodziną zastępczą spokrewnioną, w której przebywają oraz braku zgody małoletnich na przysposobienie (dotyczy dzieci powyżej 13 roku życia).

W sytuacji niepozyskania Kandydatów z terenu województwa podkarpackiego – Ośrodek Adopcyjny jako prowadzący Wojewódzki Bank Danych przesyła „dokumentację kwalifikacyjną” dziecka ośrodkom adopcyjnym prowadzącym wojewódzkie banki danych w pozostałych województwach. W przypadku niezalezienia Kandydatów na rodziców na terenie kraju w terminie 55 dni od dnia wysłania dokumentacji ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka przesyła dokumentację ośrodkowi adopcyjnemu prowadzącemu Centralny Bank Danych.

W 2021 roku trafiło do nas 720 zgłoszeń z informacjami o sytuacji dzieci oczekujących w Polsce na przysposobienie. Najczęściej są to dzieci o specyficznych potrzebach, obciążone zdrowotnie, rodzinnie, dzieci powyżej 10 roku życia lub liczne rodzeństwa.

W toku prac Komisji Ośrodka i doboru rodziny do dzieci udało się pozyskać rodziny z naszego terenu dla 5 dzieci zgłoszonych w ramach WBD. Ośrodek Adopcyjny w Rzeszowie przesłał zgłoszenie 13 dzieci, dla których nie pozyskano rodziny na naszym terenie. 11 dzieci zostało zgłoszonych do Centralnego Banku Danych w celu zakwalifikowania do adopcji związanej z przemieszczeniem poza granice Polski. Czworo dzieci zostało zakwalifikowane do adopcji zagranicznej.

W ramach zadania związanego z przygotowaniem osób zgłaszających gotowość do przysposobienia dziecka prowadzona była ciągła praca diagnostyczno – konsultacyjna według dokonywanych zgłoszeń osób zainteresowanych adopcją (Zadanie 2).

W 2021 roku do Ośrodka Adopcyjnego zgłosiło się 57 rodzin.

Celem procesu diagnostycznego jest poznanie Kandydatów, w kierunku ustalenia czy ich kwalifikacje osobiste uzasadniają przekonanie, że będą należycie wywiązywali się z obowiązków przysposabiających, przy uwzględnieniu, że przysposobienie zawiązuje się dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska

rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności.

Pracownicy dokonują oceny formalnej kandydatów na podstawie zgromadzonych przez nich dokumentów. Następnie odbywają się spotkania diagnostyczne z psychologiem i pedagogiem na terenie ośrodka adopcyjnego oraz w miejscu zamieszkania Kandydatów na rodziców adopcyjnych. Ilość spotkań jest dostosowywana indywidualnie do każdej rodziny. Diagnoza opiera się na wywiadzie kierowanym, obserwacji oraz kwestionariuszowych badaniach psychologicznych. Ważne jest zaznajomienie się z motywacją i oczekiwaniami co do samej adopcji. Podstawą diagnozy jest również poznanie Kandydatów od strony funkcjonowania ich małżeństwa, ich systemu rodzinnego, predyspozycji osobowościowych oraz samej decyzji i oczekiwań Kandydatów odnośnie adopcji. Podczas spotkań Kandydaci przedstawiają także swoje opinie co do sposobu wychowywania dziecka, radzenia sobie w sytuacjach ewentualnych trudności, zapewnienia mu stabilnego środowiska rodzinnego, emocjonalnego, sprzyjającego jego rozwojowi. Celem badań psychologicznych jest wszechstronne poznanie osób, które przychodzą do Ośrodka Adopcyjnego. Przedmiotem zainteresowania psychologa są m. in. osobowość oraz temperament Kandydatów, ich system wartości oraz motywacja do przysposobienia, funkcjonowanie małżeństwa oraz ich systemu rodzinnego. Wywiad adopcyjny w miejscu zamieszkania Kandydatów pozwala poznać warunki dla rozwoju dziecka. Treść wywiadu określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Efektem pracy diagnostów z rodziną jest wypracowanie dokumentacji tj. wywiadu adopcyjnego oraz opinii psychologicznej.

Kandydaci uzyskują wstępną pozytywną kwalifikację, która pozwala im na wzięcie udziału w szkoleniu dla Kandydatów na rodziców adopcyjnych. Komisja może wstrzymać się od wydania pozytywnej kwalifikacji w celu uzupełnienia dokumentacji lub przeprowadzenia dodatkowych czynności diagnostycznych, dodatkowego przygotowania Kandydatów bądź do czasu ustania przeszkody uniemożliwiającej uzyskanie kwalifikacji, np. utraty dochodów, kryzysu, pogorszenia stanu zdrowia i inne. Dodatkowym przygotowaniem dla Kandydatów może być uczestnictwo w terapii indywidualnej (poza Ośrodkiem).

Osoby pragnące przysposobić dziecko mają obowiązek uczestniczenia w szkoleniu, którego tematykę, zakres i wymiar czasowy określają obowiązujące przepisy prawne. Jest ono bezpłatne, a jego celem jest przygotowanie Kandydatów do bycia rodzicem adopcyjnym. Szkolenie pozwala zastanowić się małżonkom nad ich motywacją, ukazuje problemy jakie mogą pojawić się na każdym etapie procesu przysposobienia. Pomaga Kandydatom lepiej przygotować się na otoczenie dziecka niezbędną pomocą i opieką w razie pojawiających się trudności. Podczas szkolenia przyszli rodzice adopcyjni otrzymują wiedzę z zakresu umiejętności wychowawczych, rozwoju i potrzeb dziecka, a także procedur prawnych dotyczących procesu adopcji. Po ukończeniu szkolenia ponownie sytuacja rodziny jest omówiona przez Komisję Ośrodka.

W 2021 roku w szkoleniach dla Kandydatów na rodziców adopcyjnych uczestniczyło 29 osób, zaświadczenie o ukończeniu szkolenia uzyskało 29 osób (2 grupy szkoleniowe). Szkolenia prowadzone są w oparciu o autorski program szkolenia dla kandydatów do przysposobienia dziecka pt. „Lecą Bociany”, zatwierdzony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Kwalifikacja w Ośrodku Adopcyjnym w Rzeszowie ma charakter dwustopniowy. Pierwszym etapem jest kwalifikacja do udziału w szkoleniu, kolejnym kwalifikacja na rodzica adopcyjnego. Również na tym etapie Kandydaci mogą zostać poproszeni o podjęcie i wykonanie pracy własnej w celu pełniejszego przygotowania do pełnienia roli rodzica adopcyjnego.

W ramach pracy Komisji Ośrodka Adopcyjnego w 2021 roku wydano 35 wstępnych opinii do udziału w szkoleniu: pozytywne dla 18 rodzin (34 osoby) i negatywne dla 17 rodzin (34 osoby). Wydano także opinie kwalifikacyjne na rodzinę adopcyjną dla 21 rodzin (41 osób), w tym 20 pozytywnych (39 osób) i 1 negatywną (2 osoby).

W ramach podnoszenia kompetencji zawodowych i jakości pracy z rodzinami zgłaszającymi się do Ośrodka pracownicy uczestniczyli w superwizji grupowej (6 spotkań). Ponadto pracownicy brali udział w szkoleniach i konferencjach:

- Dni Rodzicielstwa Zastępczego w Krasicyźnie;
- Szkolenie „Zaburzenia potraumatyczne i ich wpływ na funkcjonowanie dziecka w rodzinie zastępczej i rodzinie adopcyjnej”;
- Konferencja (on – line) „Diagnoza i terapia FASD – teoria i praktyka”;
- Konferencja „Potrzebni rodzice zastępczy”, w której ROPS był jednym ze współorganizatorów;
- Szkolenie (on- line) „Adolescenci i osoby dorosłe z FASD”
- Szkolenie w zakresie modeli przywiązania i ich wpływu na rozwój i funkcjonowanie dzieci oraz całego systemu rodzinnego.

Kandydaci oczekujący na adopcję na każdym etapie procedury mają możliwość kontaktu z pracownikami w celu omówienia swoich oczekiwań czy sytuacji osobistej. Aby umożliwić wszystkim zainteresowanym swobodny dostęp do specjalistów ośrodek prowadzi dyżury popołudniowe w jeden dzień w tygodniu (piątek), w godzinach od 15.30 do 18.00.

Aktualnie na przysposobienie dziecka oczekuje 46 par małżeńskich i 3 osoby samotne.

W 2021 roku nie udzielono ani jednej porady w ramach spraw wspomaganie kobiet będących w ciąży. (Zadanie 4).

W zakresie działań związanych z udzielaniem wsparcia osobom, które przysposobiły dzieci prowadzono indywidualną pomoc postadopcyjną, tzn. pracę z rodzicami, którzy już adoptowali dzieci i potrzebują wsparcia pedagogicznego i psychologicznego (Zadanie 5). Praca prowadzona była na wniosek rodziny, w głównej mierze dotyczyła pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych, poradnictwo, pomoc pedagogiczną i psychologiczną, pomoc prawną w zakresie prawa rodzinnego a także pomoc osobom w poszukiwaniu rodzeństwa biologicznego i nawiązania kontaktu pomiędzy rodzinami adopcyjnymi, które przysposobiły brata lub siostrę.

Łącznie udzielono 88 konsultacji w ramach wsparcia postadopcyjnego – indywidualnego. Nie funkcjonowała grupa wsparcia dla rodzin adopcyjnych z uwagi na brak zainteresowania taką formą pomocy.

W ramach współpracy z placówkami służby zdrowia, sądami, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi oraz organizacjami właściwymi w zakresie wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, na bieżąco prowadzono konsultacje i wymianę informacji na temat prowadzonych spraw (Zadanie 6).

Do zadań własnych Oddziału Ośrodek Adopcyjny należy również udział w zespołach opiniujących sytuację dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zarówno instytucjonalnej jak i rodzinnej. Spotkania takie organizowane są na terenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz przez organizatorów pieczy zastępczej. Na posiedzeniu omawiana jest zasadność dalszego pobytu małoletnich w pieczy zastępczej. W tym celu analizowana jest w pierwszej kolejności możliwość powrotu do rodziny biologicznej, a jeśli to nie jest możliwe rozważana jest możliwość skierowania dziecka do adopcji.

W 2021 roku pracownicy Ośrodka Adopcyjnego wzięli udział w 64 zespołach, w czasie których omówiono sytuację 620 dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Ośrodek prowadził także diagnozę osób na potrzeby sądu w związku z opiniowaniem Kandydatów do przysposobienia dzieci swoich współmałżonków oraz rodzin zastępczych, które po uregulowaniu sytuacji prawnej dzieci podjęły decyzję o ich przysposobieniu. Opracowywano także opinie dla sądu w związku z powierzeniem dzieci do adopcji w okresie tak zwanej „preadopcji”. W 2021 roku wydano 32 takie opinie, łącznie na potrzeby sądu wydano 115 takich opinii.

Ośrodek Adopcyjny na bieżąco dokumentuje pracę z zakresu realizacji swoich zadań, zgodnie z zapisem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dwa razy do roku przygotowuje sprawozdania z realizacji powierzonych zadań ministrowi właściwemu ds. rodziny za pośrednictwem marszałka województwa. (Zadanie 7).

W zakresie promowania idei adopcji (Zadanie 8) Dyrektor ROPS oraz kierownik Ośrodka wzięli udział obchodach Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w Krasicyźnie oraz konferencji poświęconej pieczy zastępczej. W trakcie tych wydarzeń promowano ideę adopcji poprzez udostępnianie ulotek i materiałów na temat adopcji. Przeprowadzono także spotkania ze studentami I roku Uniwersytetu Rzeszowskiego na kierunku praca socjalna zapoznając ich z

problematyką adopcyjną. Pracownicy Ośrodka włączyli się w obchody Światowego Dnia Adopcji promując tę formę rodzicielstwa poprzez stronę internetową oraz facebook.

W zakresie przygotowania Kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 4 cykle szkoleniowe (Zadanie 9). Szkolenie prowadzone jest w oparciu o autorski program szkolenia przeznaczony dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego pt. „Być Rodzicem Zastępczym”. Program został zatwierdzony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Do udziału w szkoleniu kwalifikowane są osoby zgłoszone przez organizatora pieczy zastępczej oraz mające pozytywną opinię pedagogiczno – psychologiczną sporządzoną przez OPZ, w którym się starają o status rodziny zastępczej. Łącznie w 4 grupach przeszkolono 29 osób – 3 grupy to szkolenie podstawowe dla rodzin niezawodowych (26 osób) oraz 1 grupa – szkolenie specjalistyczne (3 osoby) .

Tabela 9. Działalność Ośrodka Adopcyjnego w okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r.

Lp.	Zadania OAD	Suma
1.	Liczba przysposobionych dzieci	71
2.	Liczba prowadzonych preadopcji	27
3.	Liczba wydanych opinii psychologicznych i pedagogicznych na potrzeby Sądu	115
4.	Liczba przeprowadzonych diagnoz pedagogicznych/psychologicznych Kandydatów do przysposobienia dzieci (wszystkich łącznie na potrzeby Sądu i aktualizacje)	257 diagnoz kandydatów i 115 opinii na potrzeby sądu
5.	Liczba diagnoz psychologicznych/pedagogicznych dzieci zgłoszonych do adopcji	398
6.	Liczba dzieci z terenu Woj. Podkarpackiego zgłoszonych do WBD	13
7.	Liczba dzieci z terenu Woj. Podkarpackiego zgłoszonych do CBD	11
8.	Liczba Kandydatów oczekujących na przysposobienie dziecka	49 rodzin 46 małżeństw i 3 osoby samotne
9.	Liczba Kandydatów, którzy zgłosili się do ośrodka w celu przysposobienia dziecka	57 rodzin
10.	Liczba osób przeszkolonych na rodzinę adopcyjną	29
11.	Liczba osób przeszkolonych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	29
12.	Liczba posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w których uczestniczyli pracownicy ośrodka	64
13.	Liczba dzieci, których sprawy były przedmiotem posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	620
14.	Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne na każdym etapie procedury adopcyjnej	3073
15.	Wsparcie kobiet w ciąży, które sygnalizują zamiar oddania dziecka do adopcji	0

Stan na dzień 31.12.2021 r.

Tabela 10. Informacja o dzieciach przysposobionych

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci
1.	Dzieci przysposobione z tego w wieku:	71
1.1.	poniżej 1 roku	2
1.2.	od 1 roku do 4 lat	19
1.3.	od 5 do 9 lat	29
1.4.	10 i więcej lat	21
2.	Dzieci przysposobione, z tego:	71
2.1.	dziewczęta	31
2.2.	chłopcy	40
3.	Dzieci przysposobione z orzeczeniem o niepełnosprawności	7
4	Dzieci według miejsca pobytu przed przysposobieniem, w tym:	71
4.1	w pieczy instytucjonalnej	0
4.2.	w rodzinnej pieczy zastępczej	38
4.3.	w rodzinie biologicznej	33

Stan na dzień 31.12.2021 r.

Tabela 11. Informacja finansowa nt. działalności Oddziału - Ośrodek Adopcyjny w 2021r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Wysokość planowanych w danym roku wydatków z zakresu organizowania i prowadzenia ośrodków adopcyjnych	1 592 846
2.	Otrzymana z budżetu państwa w danym okresie sprawozdawczym dotacja na organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych	1 592 846
3.	Wydatki na obsługę zadania z zakresu organizowania i prowadzenia ośrodków adopcyjnych, w tym:	1 589 051
3.1.	Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi	1 396 690
3.2.	Wydatki inwestycyjne	0
3.3.	Wydatki administracyjne	192 361
3.4.	Wydatki związane z obsługą wojewódzkiego banku danych	0
4.	Wydatki na obsługę zadania z zakresu organizowania i prowadzenia ośrodków adopcyjnych sfinansowane z dotacji z budżetu państwa	1 589 051

Stan na dzień 31.12.2021 r.

V. Oddział Projektów i Funduszy.

Oddział Projektów i Funduszy w 2021 roku realizował niżej wymienione i opisane projekty w ramach:

- 1. Rozwoju sektora ekonomii społecznej** – projekt „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2020-2022”.
- 2. Innych przedsięwzięć z zakresu polityki społecznej – projekty:**
 - 1) „Liderzy kooperacji”.
 - 2) „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym”.
 - 3) „Kompetencje plus”.

Projekt pn. „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2020-2022”

Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie to zadanie wynikające z art. 21 pkt 4a i art. 21a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2021.2268 t.j. z dnia 2021.12.09) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie jest realizatorem projektu pozakonkursowego pn. „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2020-2022”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa VIII – Integracja społeczna, Działanie 8.6 – Koordynacja sektora ekonomii społecznej w regionie.

Podstawą do realizowania zadania jest decyzja o dofinansowaniu projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego podjęta w dniu 23.04.2020 r. (nr Decyzji: RPPK.08.06.00-18-001/19-00) oraz Uchwała nr 115/2740/20 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 21.01.2020 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie do realizacji przedmiotowego projektu.

Okres realizacji projektu: od 01.01.2020 r. do 31.12.2022 r.

Planowane łącznie nakłady finansowe: 2 160 000,00 zł.

Planowany wkład własny: 15% wartości projektu, tj. 324 000,00 zł.

Łączny budżet zaplanowany na 2021 rok: 720 000,00 zł, w tym środki UE - 612 000,00 zł, wkład własny - 108 000,00 zł.

W ramach projektu w 2021 r. wydatkowano kwotę 749 313,07 zł, od początku realizacji projektu zostało wydanych łącznie 1 346 935,83 zł (środki UE – 1 133 478,38 zł, wkład własny – 213 457,45 zł).

Celem głównym projektu jest zwiększenie roli sektora ES w województwie podkarpackim poprzez wzmocnienie współpracy i kooperacji podmiotów ekonomii społecznej (PES), wzrostu widoczności PES jako dostawców produktów i usług, promocję sektora ES wśród mieszkańców województwa podkarpackiego. Działania projektowe pozwoliły również wzmocnić i poszerzyć zakres działań sektora ES w regionie, zapewniły koordynację działań podejmowanych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz wzrostu zatrudnienia w sektorze ES.

W okresie od 01.01.2021 - 31.12.2021 r. w ramach projektu jako koszty bezpośrednie realizowane były następujące zadania:

Zadanie 1. Zapewnienie funkcjonowania Podkarpackiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej. W ramach zadania:

- przeprowadzono proces opracowania Podkarpackiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej 2020-2024 – powołano grupę roboczą ds. opracowania programu, przeprowadzono cały proces wraz z konsultacjami wewnętrznymi w ramach PKRES, jak również otwarte konsultacje społeczne Programu,
- opracowany ww. Program został przyjęty w dniu 28.12.2021 r. przez Sejmik Województwa Podkarpackiego Uchwałą nr XLIII/733/21,
- zorganizowane zostały posiedzenia hybrydowe oraz online PKRES oraz spotkania zdalne z grupą roboczą ds. opracowania PPRES 2021-2024,
- na bieżąco prowadzono konsultacje strategicznych dokumentów (np. projekt Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, projekt Ustawy o ekonomii społecznej), jak również ze strony ROPS w Rzeszowie przekazywane były informacje dot. wszelkich inicjatyw oraz wydarzeń z sektora ekonomii społecznej.

Zadanie 2. Zapewnienie funkcjonowania regionalnych sieci kooperacji w województwie podkarpackim. W ramach zadania:

- zrealizowano postępowania zamówień publicznych na działania zaplanowane w ramach zadania (m.in. usługi trenerskie/moderatorskie, doradztwo dla jst),
- zapewniono obsługę i organizację spotkań sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej w formie online – w okresie luty-grudzień w 21 spotkaniach sieci kooperacji łącznie udział wzięło 187 osób (jedna osoba mogła wziąć udział w większej ilości spotkań niż 1),
- zorganizowano i zapewniono obsługę seminarium w formie online (6 grup seminaryjnych w okresie czerwiec - październik), w których łącznie udział wzięło 107 osób ((jedna osoba mogła wziąć udział w większej ilości seminarium niż 1),
- zorganizowana została wizyta studyjna do podmiotów ekonomii społecznej z terenu województwa łódzkiego oraz kujawsko – pomorskiego, w której udział wzięły łącznie 24 osoby,
- zrealizowane zostały Podkarpackie Mistrzostwa Przedsiębiorczości Społecznej – konkurs ekonomiczny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu całego województwa podkarpackiego, polegający na prowadzeniu wirtualnego przedsiębiorstwa społecznego (w konkursie wzięło udział 61 trzyosobowych zespołów, łącznie 183 uczniów oraz 41 nauczycieli – opiekunów zespołów),
- we współpracy z Uniwersytetem Rzeszowskim w dniu 08.10.2021 r. zorganizowana została konferencja dla studentów pt. „Przedsiębiorczość społeczna jako odpowiedź na wyzwania XXI wieku”,
- zorganizowane zostało IV Podkarpackie Forum Ekonomii Społecznej, które odbyło się w dniu 18.10.2021 r., tematem przewodnim była nowa jakość systemu usług społecznych, który daje szansę na ich rozwój oraz zwiększenie dostępności i efektywność ich świadczenia, których ważnym elementem są organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej,
- realizowane było doradztwo specjalistyczne dla JST ze stosowania klauzul i aspektów społecznych w zamówieniach publicznych,

- przygotowana została oraz wydrukowana publikacja zatytułowana „Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań adresowanych do podmiotów ekonomii społecznej”, zawierająca dobre praktyki w tym zakresie, w tym z województwa podkarpackiego (trwa dystrybucja publikacji),
- aktualizowane były bazy podmiotów ekonomii społecznej (np. baza przedsiębiorstw społecznych w województwie, baza zakładów aktywności zawodowej, itp.),
- w związku z wystąpieniem pandemii choroby COVID-19 część zaplanowanych działań zmieniła formę ich realizacji lub zostało odwołanych a środki przeniesione do Zadania 5.

Zadanie 3. Promocja sektora ES oraz zwiększenie widoczności PES. W ramach zadania:

- prowadzono stronę es.rops.rzeszow.pl oraz fanpage facebook Podkarpacka Ekonomia Społeczna,
- przeprowadzono zamówienie publiczne na działania w ramach Zadania (m.in. zakup materiałów informacyjno-promocyjnych niezbędnych do realizacji projektu, usługę informatyczną, organizację kiermaszów es, audycje radiowe o ekonomii społecznej),
- zorganizowano 3 kiermasze ekonomii społecznej – Kiermasz Ekonomii Społecznej z okazji Dnia Mamy (22.05.2021 r.) oraz Bożonarodzeniowe Kiermasze Ekonomii Społecznej (04 oraz 18.12.2021 r.),
- uzupełniono katalog produktów i usług oferowanych przez podmioty ekonomii społecznej (on-line) o nowe podmioty,
- zapewniono realizację działań promocyjnych podmiotów ekonomii społecznej - wyemitowano na antenie Polskiego Radia Rzeszów S.A. cykl audycji radiowych „Wszechobecna ekonomia społeczna” - 22 audycje, prowadzono promocję PES na fanpage facebook Podkarpacka Ekonomia Społeczna,
- zrealizowany został konkurs Podkarpacki Lider Ekonomii Społecznej – ogłoszenie o konkursie, nabór aplikacji, rozstrzygnięcie oraz uroczyste rozstrzygnięcie konkursu zostało zrealizowane w formie online,
- w związku z wystąpieniem pandemii choroby COVID-19 część zaplanowanych działań zmieniła formę ich realizacji lub zostało odwołanych a środki przeniesione do Zadania 5.

Zadanie 4. Prowadzenie badań oraz publikacja raportów o stanie rozwoju ekonomii społecznej w regionie. W ramach zadania:

- zebrano oraz przeanalizowano dane zastane oraz pozyskane od PES i OWES w zakresie stanu sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w celu opracowania diagnozy sektora w regionie,
- przygotowana została Diagnoza sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim stanowiąca załącznik do Podkarpackiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej 2021-2024 oraz będąca punktem wyjścia do formułowania rekomendacji oraz kierunków działań Programu,
- uczestnictwo w całym procesie opracowania Podkarpackiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej 2021-2024,
- uszczegółowiono narzędzia badawcze dla JST, prowadzono prace nad narzędziem do badania internetowego oraz testowano ankiety internetowe,
- przeprowadzono wśród podkarpackich JST badania dot. współpracy z sektorem ekonomii społecznej oraz stosowania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych – zebrano dane, dokonana została ich analiza oraz opracowany raport z badania.

Zadanie 5. Działania związane z walką ze skutkami pandemii COVID-19:

- zrealizowano zamówienia publiczne dotyczące świadczenia usługi przygotowania wyżywienia wraz z dowozem pod adresy wskazane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w związku z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19,
- obsługa i nadzór nad wykonaniem zamówienia: czuwanie nad organizacją przedsięwzięcia, stały kontakt z gminami, wykonawcami, akceptowanie menu, przygotowanie trójstronnych protokołów zdawczo-odbiorczych dla trzech wykonawców usługi,
- w ramach zamówienia przez 20 dni roboczych (od 26.04.2021 r.) dostarczono 2900 obiadów dla 145 osób z wskazanych przez 3 OPS (Kolbuszowa, Majdan Królewski oraz Raniżów) - zadanie zrealizowane zostało przez 3 PES z województwa podkarpackiego.

Przyczyny niewykonania wszystkich planowanych wydatków:

W związku z pandemią wirusa SARS-CoV-2 nie zrealizowano części działań zaplanowanych w roku 2021. Realizacja części działań została zmieniona na tryb online, w związku z czym konieczne stało się pozyskanie odpowiednich licencji na program obsługujący. Działania niezrealizowane w 2020 roku zostały już zrealizowane w 2021 r., opóźnienia w realizacji poszczególnych działań projektowych, wynikające z obostrzeń zw. z pandemią ww. wirusa sukcesywnie są usuwane. Wszelkie powstałe oszczędności z tytułu niezrealizowanych działań zostały zaplanowane na 2022 rok, poprzez rozszerzenie zakresu obecnych działań i dodanie nowych działań wpisujących się w cele projektu. Na dzień tworzenia Sprawozdania nie ma żadnych przesłanek by wskaźniki projektu nie zostały zrealizowane w 100%.

Projekt pn. „Liderzy kooperacji” – to projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna.

Projekt realizowany jest przez Lidera: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie oraz Partnerów projektu: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie. Podstawa prawna: umowa o dofinansowanie projektu nr POWR.02.05.00-00-0208/17-00.

Projekt jest realizowany od kwietnia 2018 roku. Łączna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu na dzień złożenia niniejszego sprawozdania wynosi 31 055 612,55 zł i obejmuje dofinansowanie w kwocie 31 055 612,55 zł, z następujących źródeł:

- ze środków europejskich w kwocie 26 173 670,27 zł
- ze środków dotacji celowej w kwocie 4 881 942,30 zł

Budżet projektu na rok 2021 wynosił 3 589 061,00 zł (wydatki finansowane ze: środków pochodzących z budżetu UE – 3 024 859,00zł, dotacji celowej z budżetu państwa – 564 202,00 zł), z czego wykonano 2 678 256,71 zł. Zgodnie z podpisaną umową realizacji projektu na wydatki związane z kosztami pośrednimi przysługuje ryczałt w wysokości 10% kosztów bezpośrednich projektu. W ramach kosztów pośrednich zatrudnione zostały osoby pełniące funkcje: kierownik projektu/koordynator regionalny-1 etat, specjalista ds. finansowych- 1 etat. Poniesione zostały również koszty usługi delegacji dla zespołu projektowego oraz odpisu na ZFŚS.

Celem głównym projektu jest wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych

z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa dla gmin wiejskich, popularyzacja deinstytucjonalizacji (DI) oraz Centrów Usług Społecznych (CUS) na obszarze makroregionu I, tj. woj: lubelskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego w okresie od 01.04.2018 r. do 30.11.2022 r., oraz wsparcie instytucji w przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się choroby COVID-19, zabezpieczenie Instytucji przed nawrotem epidemii, a także rehabilitacja mieszkańców DPS oraz kadry pomocy i integracji społecznej po przebytych Covid-19.

Grupę docelową projektu stanowią podmioty pomocy społecznej, ochrony zdrowia, pieczy zastępczej, systemu oświaty na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim oraz inne podmioty polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, oraz przedstawiciele instytucji pomocy społecznej i integracji społecznej na terenach woj. lubelskiego (WL), mazowieckiego (WM), podkarpackiego (WP), podlaskiego (WPL) i świętokrzyskiego (WŚ), a także mieszkańcy DPS i kadra pomocy i integracji społecznej po przebytych Covid-19.

W 2021 roku, w ramach projektu kontynuowano zadanie 3, tj. III KAMIEŃ MIŁOWY: PODSUMOWANIE TESTÓW oraz rozpoczęto realizację zadania 4 tj. IV KAMIEŃ MIŁOWY: DZIAŁANIA EDUKACYJNE W STOSOWANIU REZULTATÓW PROJEKTU NA TERENIE KRAJU ORAZ DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPULARYZACJI CUS I UPOWSZECHNIANIA DI.

W ramach III Kamienia Miłowego nastąpiło podsumowanie etapu testowania modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa w gminach wiejskich. W wyniku podjętych działań opracowano rekomendacje do pracy modelem. W dalszym etapie zebrano modele kooperacji z gmin miejsko-wiejskich oraz w gmin miejskich powyżej 20 tys. mieszkańców, wypracowane przez pozostałe Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej z całej Polski w ramach bliźniaczych projektów kooperacyjnych. Następnie wydano „Księgę rekomendacyjną”, w nakładzie 3800 sztuk, zawierającą opisy 3 modeli kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa: w gminach wiejskich, gminach miejsko-wiejskich oraz w gminach miejskich powyżej 20 tys. mieszkańców.

Od kwietnia 2021 r. w ramach IV Kamienia Miłowego Projektu pn. „DZIAŁANIA EDUKACYJNE W STOSOWANIU REZULTATÓW PROJEKTU NA TERENIE KRAJU” koncentrowano się nad działaniami upowszechniającymi pracę 3 Modelami kooperacji. Na przełomie maja i czerwca odbyły się 2 jednodniowe spotkania seminaryjno-webinarowe dla podmiotów sektorowych, szkolenia kompetencyjne dla pracowników ROPS, doradców i ekspertów, 3-dniowe szkolenia seminaryjno-webinarowe dla PCPR oraz konferencja edukacyjna dla przedstawicieli JST i pracowników socjalnych. Uczestnikom szkoleń wręczono certyfikaty Lidera kooperacji. Na bieżąco realizowano proces upowszechniania książki rekomendacyjnej, która dotarła do wszystkich zaplanowanych podmiotów w województwie podkarpackim. Stworzono ogólnodostępną podstronę internetową zawierającą treści informacyjno-edukacyjne w zakresie wypracowanej Kooperacji. Osiągnięto wszelkie założone wskaźniki produktu i rezultatu.

W 2021 r. dokonano zmian wniosku o dofinansowanie projektu mających na celu wprowadzenie dodatkowych działań dotyczących tworzenia i funkcjonowania Centrów Usług Społecznych, rozpowszechnienia idei deinstytucjonalizacji i wydłużenie zadań związanych z działaniami dodatkowymi w walce z koronawirusem. W wyniku dokonanych zmian wydłużono projekt do końca 30.11.2022 r., zaplanowano:

- szkolenia warsztatowe/webinaria upowszechniające tworzenie CUS oraz proces DI

- szkolenia dla JST w obszarze DI
- szkolenia kompetencyjne dotyczące tworzenia CUS (szkolenie z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych, szkolenie z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych oraz szkolenie z zakresu organizacji społeczności lokalnej)
- usługi doradcze
- działania upowszechniająco-informacyjne
- turnusy usprawniające dla mieszkańców DPS i kadry pomocy i integracji społecznej po przebytych Covid-19 z terenu województwa podkarpackiego.

Do końca roku 2021 udało się przeprowadzić kluczowe postępowania niezbędne do realizacji nowych działań tj. zatrudnienie eksperta makroregionalnego, 3 doradców i konsultanta prawnego oraz postępowanie na wykonanie materiałów pomocniczych dla uczestników szkoleń zaplanowanych w 2022 roku.

Ponadto uczestniczono w kluczowych spotkaniach stacjonarnych i zdalnych, regularnie organizowano spotkania online z partnerami projektowymi, w czasie których ustalano szczegółowy harmonogram prac w projekcie, podsumowano osiągnięte wskaźniki, pracowano nad zmianami w projekcie oraz rozwiązywano pojawiające się problemy.

Projekt pn. „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym”

Województwo Lubelskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie jako Lider, w partnerstwie z Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym Misericordia, Województwem Podkarpackim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie i Stowarzyszeniem "Radość" w Dębicy oraz Województwem Świętokrzyskim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Kielcach i Caritas Diecezji Kieleckiej realizuje ww. projekt w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem projektu jest opracowanie modelowego rozwiązania/standardu z zakresu deinstytucjonalizacji, skierowanego do osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym i dotyczącego różnych form usług świadczonych w społeczności lokalnej. Opracowany standard aktualnie jest pilotażowo wdrażany na terenie gminnych jednostek samorządu terytorialnego, zróżnicowanych pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej, na terenie których występują zdiagnozowane potrzeby w zakresie wsparcia osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym w formie mieszkalnictwa wspomaganego.

Podstawą prawną realizowanego zadania jest:

- Umowa o partnerstwie na rzecz realizacji projektu „*Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym*” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, Działanie 2.8 „*Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.*”; zawarta w dniu 16.11.2017r.
- Umowa o dofinansowanie projektu numer POWR.02.08.00-00-0021/17-00 zawarta w dniu 29.12.2017.

- *Uchwała nr 396/8319/2018 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 6.02.2018r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie do realizacji przedmiotowego projektu.*

Grupę docelową stanowi 5 gminnych jednostek samorządu terytorialnego (3 gminy na terenie województwa lubelskiego, 1 gmina na terenie województwa świętokrzyskiego i 1 gmina na terenie województwa podkarpackiego – Gmina Żyraków), zróżnicowanych pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej. Wsparcie zostało skierowane do gmin, gdzie zdiagnozowano potrzeby w zakresie wsparcia osób chorujących psychicznie po wielokrotnym pobycie w szpitalu psychiatrycznym. Uczestnikami projektu są osoby, które zwłaszcza w pierwszym okresie po opuszczeniu szpitala potrzebują pomocy i wsparcia, aby powrócić do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. W ramach projektu łącznie realizowane są następujące zadania:

Zadanie 1. Opracowanie standardu w zakresie deinstytucjonalizacji dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym.

Zadanie zostało zrealizowane w 2018 r. W wyniku jego realizacji powstał standard w zakresie deinstytucjonalizacji dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym.

Zadanie 2. Wdrożenie opracowanego standardu na rzecz deinstytucjonalizacji usług na terenie gminnych jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach zadania od czerwca 2018 r. w Straszęcinie (gmina Żyraków) funkcjonuje mieszkanie wspomagane, w którym wdrażany jest opracowany standard. W mieszkaniu przebywa 5 osób. Każda z nich przeszła kurs usamodzielniający (kurs kulinarny, umiejętności życia codziennego, pierwszej pomocy, bhp, itp. – w zależności od indywidualnych potrzeb uczestników). Uczestnicy projektu są objęci opieką psychiatryczną i psychologiczną oraz korzystają z terapii zajęciowej, jednak na co dzień funkcjonują samodzielnie (w mieszkaniu nie mieszka żaden opiekun), co stanowi innowacyjne rozwiązanie w skali Polski i wyznacza nowe trendy w procesie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności. Wszyscy mieszkańcy posiadają orzeczenia o niepełnosprawności, a każdy z nich posiada zatrudnienie. W 2021 r. odbywały się cykliczne spotkania ze specjalistą ds. merytorycznych projektu ze Stowarzyszenia „Radość” w Dębicy, podczas których omawiano na bieżąco pojawiające się trudności, rozwiązywano bieżące problemy i omawiano aktualną sytuację mieszkańców.

W okresie trwania pandemii pojawiało się czasowe pogorszenie stanu emocjonalnego niektórych mieszkańców, co skutkowało koniecznością dostosowania udzielanego wsparcia i opieki oraz kontynuowaniem leczenia specjalistycznego. Osoby zatrudnione w mieszkaniu wspomaganym brały udział w supervizjach, które służyły doskonaleniu warsztatu zawodowego. Na spotkaniach Zespołów Monitorujących, ustalano harmonogram prac w projekcie oraz planowano wydłużenie realizacji projektu, dokonano podziału obowiązków pomiędzy partnerów projektu w ramach realizacji zadań w III kamieniu milowym. Pisemnie udzielono uwag sprawie rekomendacji do Standardu Mieszkalnictwa Wspomagane i przesłano je Liderowi projektu. Na bieżąco prowadzono monitoring wdrażania standardu i promowano projekt w środowisku lokalnym.

Specjalista ds. merytorycznych projektu brał udział w konferencjach, webinarach, spotkaniach w środowisku lokalnym gdzie była możliwość promocji i przedstawienia realizowanego projektu (m.in. spotkanie ze studentami Uniwersytetu Rzeszowskiego

i przedstawienie projektu pt. „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym”; udział w **III Kongresie Zdrowia Psychicznego** „Od instytucji do środowiska – dostępność i szacunek”, udziału w **III Mazowieckim Forum Samopomocy Osób z Doświadczeniem Kryzysu Psychicznego**).

Zadanie 3. Opracowanie rekomendacji i przeprowadzenie działań edukacyjno- szkoleniowych dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i NGO w zakresie stosowania opracowanego standardu w obszarze usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób o specyficznych potrzebach. Zadanie trzecie będzie realizowane zgodnie z harmonogramem w roku 2022.

W związku ze stanem pandemii obowiązującym na terenie Polski, z powstałych oszczędności zostało utworzone nowe zadanie 4 - Działania zmierzające do ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa COVID 19. Zadanie zostało zrealizowane w 2020 r.

W związku z powstałymi we wniosku oszczędnościami i potrzebami uczestników przedłużono realizację projektu do 31.08.2022 r.

Projekt: „Kompetencje plus” jest realizowany w ramach Działania 2.5 „Skuteczna pomoc społeczna” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Projekt jest realizowany przez Lidera: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie oraz Partnera projektu Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach. Okres realizacji projektu to 01.01.2020 roku do 31.01.2022 roku. Wartość projektu wynosi 1 018 194,17 zł ogółem, w tym wkład własny w wysokości 3 % wartości projektu 30 545,83 zł wnoszony proporcjonalnie przez Lidera i Partnera Projektu.

Podstawą prawną projektu jest umowa o dofinansowanie nr POWR.02.05.00-00-0361/19 oraz uchwała nr 107/2572/2019 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 17.12.2019 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie do realizacji przedmiotowego projektu.

Planowane łącznie nakłady finansowe w 2021 r.: 626 154,62 zł,

Kwota wydatków poniesionych w 2021 r.: 590 850,31 zł w tym:

Środki pochodzące z dofinansowania ze środków unijnych: 506 293,19 zł,

Środki pochodzące z dofinansowania ze środków z dotacji celowej: 78 186,73 zł,

Środki pochodzące z Budżetu Województwa Podkarpackiego: 6 370,39 zł.

W ramach projektu realizowane są 3 zadania:

- Zadanie 1. Organizacja szkoleń na terenie woj. podkarpackiego i lubelskiego.
- Zadanie 2. Organizacja szkoleń na terenie woj. świętokrzyskiego i lubelskiego.
- Zadanie 3. Zakup środków ochrony osobistej dla OPS, PCPR i ROPS w woj. podkarpackim.

Lider i Partner projektu prowadzą szkolenia na terenie województwa, w którym działają, tj. ROPS w Rzeszowie na terenie województwa podkarpackiego, a ROPS w Kielcach na terenie województwa świętokrzyskiego. Aby nie dublować działań na terenie województwa lubelskiego, Lider i Partner dokonali podziału obszaru, na którym działają, tj. ROPS w Rzeszowie realizuje działania projektowe na obszarze powiatu opolskiego, świdnickiego, chełmskiego, m. Chełm, krasnostawskiego, kraśnickiego, hrubieszowskiego, zamojskiego, m. Zamość, janowskiego, tomaszowskiego i biłgorajskiego. ROPS W Kielcach realizuje działania projektowe na obszarze powiatu bielskiego, m. Biała Podlaska, łukowskiego,

radzyńskiego, parczewskiego, ryckiego, włodawskiego, lubartowskiego, puławskiego, lubelskiego, m. Lublin, łączyńskiego.

W ramach Zadania 1: Organizacja szkoleń na terenie woj. podkarpackiego i lubelskiego:

W ramach tego zadania przeprowadzono postępowania i wyłoniono wykonawców usługi trenerskiej. Potrzeba usług trenerskich była spowodowana przedłużeniem realizacji projektu początkowo do 31 października 2021 r., a następnie do 31 stycznia 2022r. Biorąc pod uwagę zaistniałą sytuację epidemiologiczną, która skomplikowała zakres oraz terminy określone w umowach na świadczenie usług hotelarskich, restauracyjnych, noclegowych oraz najmu sal, dokonano modyfikacji zapisów umów dotyczących powyższych usług, tym samym przedłużając ich realizację do 31 października 2021 r. W ramach projektu prowadzono systematycznie diagnozę potrzeb szkoleniowych, poszerzając katalog oferowanych tematów szkoleń. Rekrutacja na szkolenia była realizowana w trybie ciągłym. Z powodu ograniczeń sanitarnych spowodowanych pandemią wirusa SARS-CoV-2 wszystkie szkolenia od stycznia do maja 2021 r. oraz od listopada do grudnia 2021r. zostały przeprowadzone w formie zdalnej. Natomiast od czerwca do października 2021r. szkolenia zostały przeprowadzone w formie stacjonarnej. Na terenie województwa podkarpackiego i lubelskiego zrealizowano łącznie:

- w styczniu 2021 r. – 2 szkolenia jednodniowe,
- w lutym 2021 r. – 4 szkolenia jednodniowe i 1 szkolenie dwudniowe,
- w marcu 2021 r. – 5 szkoleń jednodniowych i 1 szkolenie dwudniowe,
- w kwietniu 2021 r. – 2 szkolenie jednodniowe i 1 szkolenie dwudniowe,
- w maju 2021 r. – 3 szkolenia dwudniowe,
- w czerwcu 2021 r. – 1 szkolenie jednodniowe i 1 szkolenie dwudniowe,
- w lipcu 2021 r. – 4 szkolenia jednodniowe i 4 szkolenia dwudniowe,
- w sierpniu 2021 r. – 1 szkolenie jednodniowe,
- we wrześniu 2021 r. – 5 szkolenia jednodniowe i 4 szkoleń dwudniowych,
- w październiku 2021 r. – 1 szkolenie jednodniowe,
- w listopadzie 2021 r. – 2 szkolenia jednodniowe i 2 szkolenia dwudniowe,
- w grudniu 2021 r. – 5 szkoleń jednodniowych i 2 szkolenia dwudniowe.

W ramach Zadania 2: Organizacja szkoleń na terenie woj. świętokrzyskiego i lubelskiego:

W ramach tego zadania Partner projektu prowadził analogiczne działania jak Lider, tj. przeprowadził postępowania i wyłonił wykonawców na druk i dostawę materiałów szkoleniowych oraz usługi trenerskiej. ROPS w Kielcach realizował szkolenia stacjonarne w okresie od kwietnia do września 2021, natomiast od stycznia 2021 roku do końca marca 2021 i od października 2021 do grudnia 2021 r. prowadzone były szkolenia w formie zdalnej. W oparciu o ciągłą diagnozę potrzeb realizowano szkolenia na terenie województwa świętokrzyskiego i lubelskiego:

- w styczniu 2021 r. – 3 szkolenia jednodniowe,
- w lutym 2021 r. – 4 szkolenia jednodniowe,
- w marcu 2021 r. – 6 szkoleń jednodniowych,
- w kwietniu 2021 r. – 1 szkolenie jednodniowe,
- w maju 2021 r. – 3 szkolenia dwudniowe,
- w czerwcu 2021 r. – 1 szkolenie jednodniowe i 5 szkoleń dwudniowych,
- w sierpniu 2021 r. – 1 szkolenie dwudniowe,
- we wrześniu 2021 r. – 5 szkoleń dwudniowych,
- w październiku 2021 r. – 4 szkolenie dwudniowe,
- w listopadzie 2021 r. – 1 szkolenie dwudniowe,
- w grudniu 2021 r. – 5 szkoleń dwudniowych.

W projekcie w 2021 r. zorganizowano łącznie w ramach 1 i 2 zadania 90 szkoleń oraz przeszkolono 1117 osób. W ramach projektu uczestnicy mieli do wyboru 19 tematów szkoleniowych. Największym zainteresowaniem cieszyły się następujące szkolenia:

- „Ustawa o pomocy społecznej – zmiany prawne”,
- „Zmiany przepisów dotyczące DPS ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych”,
- „Zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom socjalnym w trakcie wykonywania czynności zawodowych”,
- „Realizacja usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Aspekty prawne”,
- „Zmiany w zakresie dostosowywania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów RODO”.

W ramach Zadania 3: Zakup środków ochrony osobistej dla OPS, PCPR i ROPS w woj. podkarpackim i świętokrzyskim. ROPS Rzeszów realizację zadanie nr 3 zakończył w 2020 roku. Natomiast ROPS Kielce w wyniku przeprowadzonych postępowań przekazał sprzęty i środki ochrony osobistej 13 powiatom i miastu Kielce z przeznaczeniem dla 13 Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Sprzęt i środki ochrony osobistej:

- generator ozonu- 11szt.,
- termometr bezdotykowy -22 szt.,
- termometr ścienny -24 szt.,
- stacja do dezynfekcji rąk- 26 szt.,
- lampa UV-C- 3 szt.,
- maska chirurgiczna – 276 200 szt.,
- półmaska-139 szt.,
- rękawice nitrylowe- 165 200 szt.

VI. Oddział Organizacyjny i Zamówień Publicznych (OZP)

Oddział Organizacyjny i Zamówień Publicznych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w okresie od 01.01.2021 roku do 31.12.2021 roku realizował zadania określone w Regulaminie Organizacyjnym ROPS na podstawie aktów prawnych (m. in.):

- 1) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1129 ze zm.);
- 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.);
- 3) ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2021 r., poz. 2351 ze zm.);
- 4) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r., poz.1899 ze zm.);

Zadania Oddziału OZP w ww. okresie dotyczyły m.in.:

- 1) realizacji planu zamówień publicznych w 2021 r. w zakresie usług, dostaw czy robót budowlanych, związanych z bieżącą działalnością Ośrodka,
- 2) zamówień związanych z remontami / pracami budowlanymi realizowanymi w zarządzanych budynkach przy ul. Hetmańskiej 9 w Rzeszowie (tj. budynek administracyjny oraz budynek garaży),

- 3) realizacji zamówień publicznych w ramach projektów współfinansowanych ze środków UE.

Do głównych prac w 2021 roku, zrealizowanych przez Oddział OZP w związku z administrowaniem obiektami stanowiącymi własność Województwa Podkarpackiego (tj. budynek administracyjny oraz budynek garaży) zaliczyć należy:

- 1) usługę wykonania kontroli okresowej rocznej polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektów budowlanych w tym kontroli stanu technicznego elementów budynków, instalacji i urządzeń w budynkach oraz stanu technicznego przewodów kominowych obiektów ROPS w Rzeszowie;
- 2) przebudowę budynku biurowego (administracyjnego) ROPS w Rzeszowie w celu jego dostosowania do przepisów PPOŻ;
- 3) usługę wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej wymiany instalacji elektrycznych w budynku garaży przy ulicy Hetmańskiej 9 zarządzanym przez ROPS w Rzeszowie;
- 4) usługę wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dotyczącej adaptacji części holu znajdującego się na II piętrze w budynku administracyjnym przy ulicy Hetmańskiej 9 zarządzanym przez ROPS w Rzeszowie;
- 5) usługę kompensacji mocy biernej na III piętrze w budynku administracyjnym ROPS w Rzeszowie polegającej na analizie kosztów/faktur za zużycie energii elektrycznej, doborze, dostawie, montażu i uruchomieniu urządzeń do układu do automatycznej kompensacji mocy biernej w istniejącej sieci elektroenergetycznej, w punkcie poboru energii zlokalizowanym na III piętrze budynku administracyjnego;
- 6) Wymianę wewnętrznej instalacji elektrycznej w budynku garażowym zarządzanym przez ROPS w Rzeszowie;
- 7) Adaptację części holu, znajdującego się na II piętrze w budynku przy ulicy Hetmańskiej 9 w Rzeszowie obok sekretariatu i gabinetów dyrektorskich z przeznaczeniem na pomieszczenie socjalne wraz z wyposażeniem;
- 8) Dostosowanie stron internetowych ROPS w Rzeszowie do wytycznych dotyczących dostępności treści internetowych WCAG do wersji 2.1 celem spełnienia wymagań określonych w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- 9) Ocenę, audyt oraz opinię konstruktora na temat nośności konstrukcyjnej budynku administracyjnego z dachem ROPS w Rzeszowie celem dostosowania obiektu do przyszłych inwestycji;
- 10) Dostawę i wdrożenie serwera aplikacyjnego, serwera NAS z oprogramowaniem do tworzenia kopii zapasowych;
- 11) Usługę ubezpieczenia majątku i odpowiedzialności cywilnej oraz trzech pojazdów mechanicznych ROPS w Rzeszowie;
- 12) Dostawę sprzętu komputerowego, kserograficznego, akcesoriów komputerowych i elektronicznych oraz multimedialnych na potrzeby ROPS w Rzeszowie;
- 13) Opracowanie projektu koncepcyjnego instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku administracyjnego ROPS w Rzeszowie celem dostosowania obiektu do przyszłych inwestycji związanych z planowaną elektrownią fotowoltaiczną.

Ponadto w ramach realizacji zadań z zakresu gospodarki nieruchomością, zawarto nowe umowy najmu na wolne powierzchnie biurowe w budynku administracyjnym mieszczące się w zarządzanej nieruchomości przy ulicy Hetmańskiej 9 w Rzeszowie.

VII. Oddział Księgowości

Działając na podstawie ustawy o rachunkowości z dnia 29.09.1994 r. (Dz.U.2021.217 t.j. ze zm.), ustawy o finansach publicznych z dnia 27.08.2009 r. (Dz.U.2021.305 t.j. ze zm.), ustawy budżetowej na rok 2021 z dnia 29 stycznia 2021 roku (Dz.U.2021.190 ze zm.), ustawy o samorządzie województwa z dnia 05.06.1998 r. (Dz.U.2020.1668 t.j. ze zm.), ustawy Prawo Zamówień publicznych⁽¹⁾ z dnia 11 września 2019 r. (Dz.U.2021.1129 t.j. ze zm.), Oddział Księgowości i Kadr dokonał rozliczenia wydatków związanych z utrzymaniem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Wydatki związane z utrzymaniem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie

Zaplanowane wydatki (bez dotacji celowych) w kwocie **5 008 565,00 zł** wykonane zostały w 2021 r. w wysokości **4 947 702,26 zł** tj. **98,78 %** planu. Środki przeznaczone na:

- 1) Na wynagrodzenia i pochodne, w tym wydatki związane z realizacją programu „Karta dużej rodziny” oraz wydatki związane z diagnozowaniem i monitorowaniem wybranych problemów społecznych w regionie – **3 193 613,74 zł**;
- 2) Na pozostałe wydatki bieżące związane z utrzymaniem jednostki, w tym wydatki związane z realizacją programu „Karta dużej rodziny” oraz diagnozowaniem i monitorowaniem wybranych problemów społecznych w regionie – **770 375,36 zł**;
- 3) Wydatki na koordynację działań na rzecz ekonomii społecznej - wypłata nagród dla najlepszych Liderów Ekonomii Społecznej Województwa Podkarpackiego – kwota **22 440,00 zł**;
- 4) Świadczenia na rzecz osób fizycznych – dofinansowanie do zakupu okularów korygujących wzrok oraz zakup wody dla pracowników – **7 947,11 zł**;
- 5) Wydatki majątkowe zostały wykonane w wysokości – **953 326,05 zł**.

Tabela 12. Realizacja zadań od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. działalności ROPS

Lp.	Rodzaj zadań	Plan na 2021 r.	Wykonanie za 2021 r.
		Środki budżetu województwa (zł)	Środki budżetu województwa (zł)
1	2	3	4
1	Zadania związane z podstawową działalnością jednostki: wynagrodzenia pracowników oraz koszt utrzymania jednostki, realizacja programu „Karta dużej rodziny”, wydatki związane z diagnozowaniem i monitorowaniem wybranych problemów społecznych w regionie, zakup nagród w konkursie na Lidera Ekonomii Społecznej Województwa Podkarpackiego oraz wydatki majątkowe.	5 008 565,00	4 947 702,26

Finansowe podsumowanie działalności Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie

Zaplanowane wydatki w kwocie **19 667 413,00 zł** zrealizowane zostały w 2021 r. w wysokości **18 038 892,78 zł** tj. **91,72 %** planu, w tym:

- 1) Na wydatki bieżące – **16 745 566,73 zł**, z tego:
 - wynagrodzenia i składki od nich naliczone – 4 590 303,49 zł,
 - wydatki związane z realizacją zadań – 1 017 616,08 zł,
 - dotacje na zadania bieżące – 6 962 753,49 zł,
 - świadczenia na rzecz osób fizycznych – 9 992,88 zł,
 - wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych – 4 164 900,79 zł.
- 2) Na wydatki majątkowe – **1 293 326,05 zł**.